

Emocions, llenguatge i tecnoemocions

02/2010 - Psicologia.

El propòsit i objectiu principal d'aquesta tesi doctoral consisteix en entendre per què les emocions tenen una forta relació amb el llenguatge, i com és possible expressar aquestes emocions a través de l'ús de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC). La irrupció de les últimes tecnologies en el nostre dia a dia ha generat noves experiències que obren la porta d'una nova dimensió del territori emocional que justament ara estem començant a comprendre i analitzar.

El que pretenem sostenir en aquesta Tesi és, principalment, l'estreta relació que hi ha entre emocions i llenguatge. Sobretot, ens hem centrat, com a objectiu principal, entendre per què les emocions tenen una forta relació amb el llenguatge, i com és possible expressar emocions a través de l'ús de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC). Aquesta estreta relació l'hem traslladada a una dels vessants més innovadores en l'estudi de les emocions en les Ciències Socials en els últims anys: la tecnociència. Hem tractat diferents temes en els quatre capítols (l'enamorament i la sexualitat, els videojocs i la performance emocional, la velocitat i la disclosure) però sempre prioritant l'aspecte discursiu de l'emoció, i ressaltant la seva estreta relació amb el llenguatge.

Expressar emocions suposa participar amb i en la vida de les persones amb les quals ens relacionem. És a dir, concórrer en escenaris, tant familiars com desconeguts, però sempre travessats pels vaivens relacionats i, per això, fortament condicionats per la inestabilitat. Les emocions, com a procés social, també estan constituïdes per la inestabilitat i estan sotmeses a una necessitat de definició permanent, evolucionant incessantment i desenvolupant-se en un procés iteratiu mitjançant el llenguatge.

Ningú no posa en dubte actualment que l'ús de les noves tecnologies comporta l'accés a noves experiències. No obstant això, el que ja no resulta evident és, si al referir-nos a experiències, tots estem al·ludint al mateix o incorporem les mateixes dimensions. En efecte, en els diferents treballs que componen aquesta Tesi hem intentat clarificar que, quan vam parlar d'experiències en relació a les noves tecnologies, no només incloem les experiències exclusivament intel·lectuals o cognitives sinó que, de manera destacada, han d'incorporar-se també les experiències emocionals. Això és així perquè l'àmbit de les noves tecnologies és un camp on estan irrompent noves emocions que requereixen ser analitzades i compreses. Es tracta d'emocions inseparablement unides a l'ús dels dispositius tecnològics, cada vegada més presents en totes les esferes de la nostra vida.

És obvi que la irrupció de les tecnologies a la nostra societat ha fet que els éssers humans no siguem els què érem, i que les nostres maneres de relacionar-nos actualment han experimentat enormes i sensibles transformacions. No obstant això, que hagi canviat el nostre món, les nostres relacions i nosaltres mateixos no és responsabilitat de la tecnologia. Per contra, no són les tecnologies les que han portat els canvis, sinó que hem estat els éssers humans els principals artífexs del canvi. Dit sintèticament, els éssers humans vam canviar primer convertint-nos en individus mòbils i flexibles i han estat aquestes transformacions les quals van impulsar la construcció d'aquestes màquines de relació que són les noves tecnologies.

Quan van irrompre les noves tecnologies a la nostra societat, aquesta ja havia canviat i estava en disposició d'incorporar-les al seu funcionament. Amb tot, la tecnologia és molt més que un conjunt de màquines i dispositius. En efecte, com a tot producte social, les tecnologies reverteixen sobre la societat de manera que actuen construint formes vitals i existencials noves que, no només reclamen la nostra incorporació a elles, sinó que suposen nous desafiaments per a la investigació. Com hem intentat mostrar al llarg d'aquest treball, les emocions són un d'aquests desafiaments.

Simone Belli

Departament de Psicologia Social

"Emociones y lenguaje". Tesi doctoral de Simone Belli, sota la direcció de Lupicinio Íñiguez Rueda. Defensada el 23 de desembre de 2009 a les 12:00h a la Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la UAB.